

Budgetforslag for Ældre- og Sundhedsudvalget

Indhold

1.	Indledning	3
1.1	Temaer i årets budgetlægning	3
1.2	Hvad indeholder budgethæftet?	3
2.	Spilleregler for budgetlægningen	4
2.1	Drift	4
2.2	Anlæg	4
3.	Det vedtagne budget	5
4.	Forslag til driftsbudget	6
4.1	Udfordringer	7
4.2	Driftsønsker	9
4.3	Finansiering	10
4.4	Omprioriteringer inden for politikområder	11
5.	Forslag til anlægsbudget	12
5.1	Teknisk tilretning af anlægsbudgettet	12
5.2	Forklaring af større tekniske ændringer	13
5.3	Nye anlægsønsker inkl. finansiering	13
5.4	Afledt drift af anlægsprojekter	14

1. Indledning

1.1 Temaer i årets budgetlægning

Et af hovedtemaerne i årets budgetlægning er at skabe budgetbalance på trods af, at ældre- og sundhedsområdet skal kompensere for det stigende antal ældre og samtidig håndtere at plejeboligkapaciteten udbygges både i kommunalt og privat regi.

Et andet af hovedtemaerne er udbygningen af det nære sundhedsvæsen, hvilket de sidste år har betydet et stigende forbrug af ydelser.

1.2 Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet er til møde i Ældre- og Sundhedsudvalget den 25. april 2017.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Håndtering af fremtidige budgetudfordringer.

Siden udvalget sidst blev forelagt budgethæftet er det suppleret med følgende nye oplysninger.

- Dette dokument er første udgave af budgethæftet. Udvalget skal være opmærksom på, at politikområdernes rammer er justeret med Kommunernes Landsforenings seneste skøn for pris- og lønudvikling.

Inde i budgethæftet er der lavet en historik, så det ses, hvornår udvalget sidst behandlede de forskellige emner.

2. Spilleregler for budgetlægningen

Byrådet vedtog på mødet den 25. januar 2017 (sag nr. 3) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1 Drift

Udvalgene udarbejder budgetforslag inden for de udmeldte rammer, der er beregnet ud fra de principper, som er godkendt af Byrådet.

Der er ikke udpeget særlige budgetudfordringer, som kan rejses overfor Byrådet, hvilket hænger sammen med, at der ikke skabes et økonomisk råderum for Byrådet i årets budgetlægning.

Det betyder, at udvalgene selv skal finansiere eventuelle budgetudfordringer og driftsønsker inden for eget budget.

Byrådet har besluttet at annullere rammereduktionen på én procent i udvalgenes servicerammer i 2018, så de enkelte udvalg ikke bliver pålagt at finde reduktioner i årets budgetlægning. I stedet er Forvaltningen blevet bedt om at udarbejde forslag til Økonomi- og Erhvervsudvalget om reduktioner for 18 mio. kr. i 2018 for at fremme effektiviseringsforslag, der går på tværs af udvalgsområder. Disse reduktioner skal sikre, at der fortsat er finansiering af det budgetforlig, som blev vedtaget sidste år. Hvis udvalgene selv finder effektiviseringer i 2018, vil gevinsterne herved tilfalde de enkelte udvalgsområder fremfor at skabe et råderum for Byrådet.

I overslagsårene 2019-21 er udvalgenes servicerammer fortsat reduceret med en procent årligt, jf. Byrådets effektiviseringsstrategi. Effektiviseringsstrategien har som målsætning, at der skal realiseres en årlig effektiviseringsgevinst på minimum én procent af serviceudgifterne for at skabe et råderum for Byrådets omprioriteringer og nye investeringer.

2.2 Anlæg

Byrådet har vedtaget følgende spilleregel for anlæg:

Udvalgene kan foreslå nye anlægsønsker i hele budgetperioden inden for uændrede rammer i hvert budgetår.

Det betyder, at nye anlægsønsker skal være fuldt finansierede af bortfald eller reduktion af eksisterende anlægsprojekter inden for det enkelte udvalg, så udvalgets anlægsramme er uændret i hvert budgetår, jf. eksemplet nedenfor. De restriktive krav skyldes dels, at der allerede er vedtaget et stort anlægsprogram og dels, at der fortsat forventes stramme rammer for kommunernes anlægsudgifter i 2018.

Eksempel 1: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2018	2019	2020	2021
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske	10.000	10.000	Spilleregel overholdt	
Finansiering				
Eksisterende projekt	-10.000	-10.000		
I alt	0	0	0	0

Eksempel 2: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2018	2019	2020	2021
Nye ønsker			Spilleregel	
Nyt anlægsønske	10.000	10.000		
Finansiering			Ikke overholdt	
Eksisterende projekt			-10.000	-10.000
I alt	10.000	10.000	-10.000	-10.000

3. Det vedtagne budget

Nedenfor ses det allerede vedtagne budget, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Det vedtagne budget (i 1.000 kr.)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2016	Oprindeligt budget 2017	Korrigeret budget 2017	Forventet regnskab 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2020
Ældreområdet	722.454	731.845	732.922		735.476	728.299	720.838	713.693
Sundhedsområdet	406.210	417.968	417.975		418.799	416.850	416.581	416.316
I alt	1.128.665	1.149.814	1.150.897		1.154.275	1.145.149	1.137.419	1.130.009

Rammerne er justeret med Kommunernes Landsforenings seneste skøn for pris- og lønudvikling.

4. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Hvis budgettet ikke balancerer kan driftsønsker derfor vælges fra eller nye forslag til finansiering vælges til.

I afsnit 4 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives alle tre delelementer: udfordringer (afsnit 4.1), nye driftsønsker (afsnit 4.2) og forslag til finansiering af disse (afsnit 4.3).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2018	2019	2020	2021
4.1	Udfordringer	35.234	57.405	78.427	89.560
4.2	Driftsønsker	300	300	300	300
4.3	Finansiering	17.417	20.234	16.068	9.838
I alt		18.117	37.471	62.659	80.022

Tabellen ovenfor viser, at udvalget mangler finansiering for 18,1 mio. kr. i 2018 stigende til 37,5 mio. kr. i 2019, 62,7 mio. kr. i 2020 og 80,0 mio. kr. i 2021.

Tabellen nedenfor viser, om der er budgetbalance på de enkelte politikområder, når udfordringer, driftsønsker og forslag til finansiering gøres op samlet for hvert politikområde.

Budgetbalance på politikområder (i 1.000 kr.)

Politikområde	2018	2019	2020	2021
Ældreområdet	19.217	37.871	63.059	80.422
Sundhedsområdet	-1.100	-400	-400	-400
I alt	18.117	37.471	62.659	80.022

Tabellen viser, at der er ubalance med manglende finansiering på ældreområdet. Til gengæld er der på sundhedsområdet et lille "overskud", som forventes at skulle indgå i finansieringen af ældreområdet.

4.1 Udfordringer

Nedenfor beskrives de udfordringer, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2018	2019	2020	2021	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
1.	Et langt værdigt liv						
1.a	Stigende levealder samt generel stigning af antallet af ældre over 80+ årige.	9.067	19.838	29.840	39.973	Antallet af 80+ årige stiger i Viborg Kommune fra 2017 til 2032 med 79,9% samtidig med at sund aldring betyder stigende levealder, hvilket betyder et stigende pres på ressourcerne til den samlede kernevelværd.	
1.b	Pres på det nære sundhedsvæsen	3.000	4.000	5.000	6.000	Udbygningen af det nære sundhedsvæsen har de sidste år vist et stigende forbrug af ydelser. Der vil til mødet i maj blive fremlagt et opdateret notat med enkelte nye analyser, som afdækker betydningen af forskellige målgrupper på sygeplejeområdet. Se bilag nr. 2.	
1.c	Stigning i antal borgere i specifikke målgrupper	4.200	4.200	4.200	4.200	Der er et stigende behov for flere ressourcer til håndtering af et antal borgere med helt specifikke behov og udfordringer.	
2.	Kapacitetsudvidelser, herunder Banebo, øgede friplejeboliger i Klejtrup og nyt friplejehjem i Frederiks						
2.a	Banebo	7.000	16.700	16.700	16.700	Drift af Banebo. Driftsudgiften i 2018 er 5/12 af en årsnetoudgift.	
2.b	Klejtrup 4 pladser og Frederiks 24 pladser	10.017	10.017	10.017	10.017	Se uddybende bemærkninger nedenfor.	
3.	Merudgift til private friplejehjem ifm. omlægning af madtakster	550	550	550	550	ÆSU har kun besluttet finansiering for 2017, jf. sag nr. 6 den 29. november 2016	
4.	Øget normering på Rehabiliteringscenter Viborg (særligt sygeplejersker og terapeuter)	1.400	1.400	1.400	1.400	Tidligere udskrivelser fra hospitalet og mere komplekse borgere end tidligere forudsat. Se bilag nr. 3.	
I alt		35.234	56.705	67.707	78.840		
Sundhedsområdet							

1. Driftsudgifter til sundhedssatellitter – både lejeudgift, bygningsdrift og medarbejdertid m.v.					Udgifter til brugen samt afledte bygningsdriftsudgifter ved satellitterne i henholdsvis Stoholm, Karup og Bjerringbro samt eventuelle personaleudgifter afhængig af de konkrete aktiviteter i sundhedssatellitterne. På ÆSU i maj måned vil der blive fremlagt en sag.
Afledt drift af anlægsprojekter	0	700	10.720	10.720	Drift af nyt plejecenter i Skals - nettoudgift til 60 pladser er indregnet
I alt	0	700	10.720	10.720	
Udfordringer i alt	35.234	57.405	78.427	89.560	

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Ældreområdet

- AD 1b) Udbygningen af det nære sundhedsvæsen har de sidste år vist et stigende forbrug af ydelser, samt udvidelse af antal borger der plejes og behandles i eget hjem fremfor på sygehus. Et eksempel på stigende forbrug af ydelser er, at andelen af sygeplejeydelser er vokset med 18,6% fra 2010 til 2017.
- AD 2a+b) Da Byrådet til Budget 2015-2018 vedtog en ny demografimodel indebar beslutningen, at plejecentre ikke længere indgår i modellen. Konsekvensen er at der skal tages konkret politisk stilling til udgiftsændringer i sammenhæng med konkrete kapacitetsændringer på plejecenterområdet uanset om kapacitetsændringerne sker i kommunalt eller privat regi. I 2017 udvides friplejeboligkapaciteten med 24 boliger, der forventes besat med borger fra Viborg Kommune.

Sundhedsområdet

- AD 1) Opgørelse af budgetbehov afventer nærmere afklaring omkring brugen af lokaler i Stoholm, overslag over afledt bygningsdrift ved satellitten i Karup og Bjerringbro, samt vurdering af hvilke aktiviteter i sundhedssatellitterne, som nødvendiggør opnormering af medarbejderstaben.

4.2 Driftsønsker

Nedenfor beskrives udvalgets driftsønsker, dvs. nye initiativer/tiltag, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Driftsønsker i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Driftsønske	2018	2019	2020	2021	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
1.	Ændring i normeringssammen-sætningen på plejecentrene	?	?	?	?	Spredning af dækningen af sygepleje og omsorg over hele døgnet.	
I alt							
		0	0	0	0		
Sundhedsområdet							
1.	Indsats for overvægtige børn (J&V's andel af projekt med B&U)	300	300	300	300	Se uddybende bemærkninger nedenfor.	
2.	Projekt "Et trygt natteliv" og misbrugskampagne, jf. drøftelse i ÆSU 24/1-17	?	?	?	?	ÆSU forventes på sit møde 25. april, at afklare hvorvidt der skal arbejdes videre med projekterne.	
I alt							
		300	300	300	300		
Driftsønsker i alt		300	300	300	300		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Ældreområdet

AD 1)

Sundhedsområdet

AD 1) Med afsæt i Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke om overvægt er Sundhedscentret sammen med B&U i gang med, at implementere en indsats rettet mod overvægtige børn og unge. Indsatsen er desuden en opfølgning på den regionale sundhedsaftale og kommunens tværgående sundhedspolitik. Fremadrettet kræver indsatsen varig finansiering. Af den samlede udgift på 700.000 kr. forventes Sundhed at skulle finansiere de 300.000 kr. Nærmere afklaring af Sundheds andel forventes forhandlet på plads med B&U til maj.

4.3 Finansiering

Nedenfor beskrives de finansieringsforslag, som skal finansiere udvalgets udfordringer og driftsønsker.

Finansiering i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Finansiering	2018	2019	2020	2021	Beskrivelse	Senest drøftet
Ældreområdet							
1.	Estimeret antal tomme plejeboliger	9.667	12.484	8.318	2.088	Der er estimeret et antal tomme boliger, som falder set over budgetperioden, såfremt boligkapaciteten forbliver uændret.	
2.	Delvis finansiering af Banebo	5.800	5.800	5.800	5.800	Den delvise finansiering blev vedtaget i forbindelse med budgetforliget til 2016 – 2019.	
3.	Tværfagligt team	550	550	550	550	Beløbet blev for 2017 finansieret herfra.	
4.	Øget indtægter i Madservice	?	?	?	?	Nærmere beregning af merindtægternes størrelse iværksættes medio april.	
I alt		16.017	18.834	14.668	8.438		
Sundhedsområdet							
1.	Mindre udgift til kommunal medfinansiering	1.400	1.400	1.400	1.400	Vurderes nærmere.	
I alt		1.400	1.400	1.400	1.400		
Finansiering i alt		17.417	20.234	16.068	9.838		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

4.4 Omprioriteringer inden for politikområder

Udover ovenstående ændringer, kan der også foretages omprioriteringer inden for de enkelte politikområder. Nedenfor redegøres for de væsentligste omprioriteringer inden for de enkelte politikområder:

Ældreområdet

- Der er ingen omprioriteringer udover dem, som allerede er beskrevet.

Sundhedsområdet

- Der er ingen omprioriteringer udover dem, som allerede er beskrevet.

5. Forslag til anlægsbudget

5.1 Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realistisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer. Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på dette [link](#).

Anlægsbasisbudget (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	VEDTAGET BUDGET					BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER				
		2018	2019	2020	2021	I alt	2018	2019	2020	2021	I alt
1.	Servicearealer, Nyt plejecenter i "Viborg Baneby" (70 + 30 pladser)		41.930			41.930		41.930			41.930
2.	Servicearealer, Nyt plejecenter i "Viborg Baneby" 100 pladser (Servicearealtilskud)		-4.000			-4.000		-4.000			-4.000
3.	Bygherreleverance til servicearealer i forbindelse med opførelse af nyt plejecenter i Banebyen	5.170				5.170	5.170				5.170
4.	Renovering og ombygning af Sjørup Ældrecenter (servicearealtilskud)		-1.200			-1.200		-1.200			-1.200
5.	Renovering og ombygning af Sjørup Ældrecenter (anlægssum)	15.540				15.540	8.540	7.000			15.540
6.	Omdannelse til levebo-miljø på plejecenter Kildehaven			3.620		3.620		100	3.520		3.620
7.	Nyt plejecenter i Skals (anlægssum)			24.400		24.400	200	200	24.000		24.400
8.	Nyt plejecenter i Skals (Servicearealtilskud)			-2.400		-2.400			-2.400		-2.400
9.	Renovering / udbygning af plejecentre	1.000	5.220	5.220	5.220	16.660	1.000	5.220	5.220	5.220	16.660
10.	Omsorgsteknologi					0	655				655
11.	Rehabilitering Klosterhaven og Klostertoften					0	4.035				4.035
Anlægsbudget i alt		21.710	41.950	30.840	5.220	99.720	19.600	49.250	30.340	5.220	104.410
Nettoændring til anlægsbudget i alt							-2.110	7.300	-500	0	4.690

5.2 Forklaring af større tekniske ændringer

Nedenfor ses en kort forklaring af større tekniske ændringer:

Udarbejdelse af budgetforslag for Ældre- og Sundhedsudvalget

AD 10) Der er overført et uforbrugt beløb fra 2016 til budget 2018.

AD 11) Der er overført et uforbrugt beløb fra 2016 til budget 2018.

5.3 Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses udvalgets forslag til nye anlægsønsker inkl. forslag til finansiering af disse. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2018	2019	2020	2021	Beskrivelse	Senest drøftet
Nye ønsker							
1.	KOL-indsats, jf. aftale KL og Regeringen		1.300				
Finansiering							
I alt		0	1.300	0	0		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Tabellen viser, at der mangler finansiering til nyt anlægsønske på 1,3 mio. kr. i 2019.

AD 1)

5.4 Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægsønsker og afledt drift af eksisterende projekter.

De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2018	2019	2020	2021	Beskrivelse	Senest drøftet
1.	Nyt plejecenter i Skals			10.020	10.020	Nettodrift af 60 plejeboliger. Beregnet på baggrund af nettodriftsudgifter til Banebo.	
2.	KOL-indsats, jf. aftale KL og Regeringen		700	700	700	Se uddybende bemærkninger nedenfor.	
I alt		0	700	10.720	10.720		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

- AD 1) Hjemmemonitorering til borgere med KOL, jf. aftale mellem KL og Regeringen. Nationalt projekt der skal implementeres i hver region, hvor der pt. pågår nationale og regionale analyser af konsekvenserne, herunder formentlig også en forhandling om økonomien i forbindelse med den kommende aftale om kommunernes økonomi. Der kalkuleres pt. med en investering på 1,3 mio. kr. i 2019 samt afledt drift på 0,7 mio. kr. (beregningerne baserer sig dog på et yderst usikkert grundlag).